

“La burgesia valenciana ens ha deixat un país impersonal, sense visió de futur”

Octavi Monsonís (Borriana, Plana Baixa, 1949), ex-professor a l'IES Lluís Vives de València, i autor de diversos reculls de narracions, publica en Edicions de 1984 la seva primera novel·la, *Carrer de pas*, ambientada a la València dels nostres dies.

—Quin resultat esperàveu obtenir amb el contrast entre els captaires i la gent benestant?

—En principi no tenia gens d'interès a mostrar dos mons diferents sinó la situació d'un captaire que es troba en una situació especial, provocada per la pèrdua de memòria i que ha de sobreviure a la ciutat, sense saber cap on ha d'anar ni a qui recórrer, però que el dia a dia li exigeix una sèrie de qüestions elementals, com el menjar i el dormir. Volia veure què li passaria en una situació així, amb quina gent es trobaria, perquè evidentment ha d'interactuar amb algú, ni que siga amb la persona que li deixa una almoïna. Com que aquest captaire desconegut, que de moment no en sabem res, va molt ben vestit perquè prové d'una família benestant, això crea la tensió amb l'altre personatge principal, Bernadí Taverner, de família aristocràtica i empresarial. I a partir d'aquí es desenvolupa tot.

—Quina era, doncs, la vostra intenció inicial?

—Confrontar dos mons en crisi. Un, el món de l'empresariat, que és el que ha de jugar un paper dirigent de la societat i que hi està representat pel personatge de Bernadí Taverner. És un món de misèria cultural, incapaç de crear estructures socials, culturals, etcètera. I l'altre, el dels captaires. L'empresari i el captaire desmemoriat estan en crisi. A partir d'aquesta confrontació apareixen una sèrie de conflictes i també uns mons que d'una manera o altra es demostren insubstancials.

—La família de Bernadí Taverner és representativa de la societat empresarial valenciana?

—Sí, de la burgesia valenciana. Aquesta era la meua pretensió. Recorre alguna vegada a actors reals de la societat valenciana, com el Marquès de Campo, del segle XIX, per exemple. Justament el fet que el nostre empresari es mostre inoperant és un reflex del que ha estat la burgesia al País Valencià, una burgesia que no ha sabut jugar el paper de classe dirigent i

Octavi Monsonís publica en Edicions de 1984 la novel·la *Carrer de pas*.

que com a conseqüència ens ha deixat un país impersonal, sense perspectives de futur, sense saber d'on ve, etcètera.

—A més, és una família poc avinguda, gens modèlica.

—És el que jo volia. És una família plena de problemes i conflictes. I ell, que té una actitud passiva, covarda, està en plena crisi matrimonial, i també religiosa.

—No voleu, però, que en Bernadí Taverner caigui antipàtic. Pot ser apàtic, però no antipàtic.

—En efecte. Potser l'he fet massa amable. Resulta a vegades més antipàtic el captaire desconegut. Potser l'hauria d'haver caracteritzat pitjor. No ho sé. La dinàmica del personatge s'imposa moltes vegades a l'autor. Tu ets el demiürg, però fins a cert punt. És l'esclavitud de l'escriptor: l'escriptor és esclau dels personatges que crea.

—El títol deu ser simbòlic, no? Els personatges són gent de pas que no deixen empremta ni aterren.

—Sí, és simbòlic. Però que cadascú trobe el sentit que vulga. L'únic

que jo he volgut expressar amb el títol és que el captaire desconegut n'és mentre ha perdut la memòria. Tal pèrdua és transitòria i per tant, quan la recuperarà, deixarà el carrer. El sentit del títol és que el seu pas pel carrer és transitori.

—Voleu que el lector visqui ben a prop el dia a dia del captaire, això és, els problemes que té amb els altres captaires, com se'n surt, si troba ànimes caritatives o no, etcètera.

—Sí. Perquè és un submón que no ha estat gaire tractat en literatura, un submón que aquests darrers anys, amb la crisi, s'ha fet més important. He intentat reflectir un sentiment de simpatia per aquesta gent, bandejada per la societat. La simpatia i estima pel meu captaire és un petit homenatge als captaires i sense sostre que malviuen pel carrer.

—Vàreu planificar l'estructura de la novel·la i desenvolupar els personatges abans de començar a escriure-la?

—No. Vaig partir només d'una idea. La novel·la s'ha anat fent gran i els personatges s'han anat caracteritzant a mesura que l'anava escrivint. Vaig començar a escriure i les situacions em van portar a fer-ne més. Això t'obliga després a fer-ne diverses redaccions. La primera és provisional.

Lluís Bonada